

Prosjektbeskrivelse

for Sauherad og Bø kommunes tiltaksutvikling i Program for folkehelsearbeid i kommunene

Skjema er fylt ut av	
Fornavn:	Frøydis
Etternavn:	Haukeland
Tittel:	Folkehelsekoordinator / fagutviklingssykepleier
Prosjektleder	
Fornavn:	Frøydis
Etternavn:	Haukeland
Tittel:	Folkehelsekoordinator / fagutviklingssykepleier
Telefonnummer:	35059667 / 92066536
Epost:	froydis.haukeland@bo.kommune.no
Fagansvarlig	
Fornavn:	Brita
Etternavn:	Rønning Iversen
Tittel:	Kommunepsykolog / psykologspesialist
Telefonnummer:	35059666 / 91719190
Epost:	brita.ronning.iversen@bo.kommune.no
Prosjektets navn:	Ung Arena Midt-Telemark (heretter Ung Arena MT)
Prosjektets målsetting:	Effektmål: <u>Fra Program for folkehelsearbeid (nasjonalt):</u> <ul style="list-style-type: none">• Styrke barn og unges psykiske helse og livskvalitet <u>Fra Rusfritt, robust og rettferdig (Telemark):</u> <ul style="list-style-type: none">• Styrke unges livskvalitet, trygghet, trivsel, mestring og motstandskraft for at de skal ha et liv hvor rus og sosial ulikhet skal gi færrest mulig utfordringer og hvor det psykiske helse er robust og god. <u>Fra Ung Arena Midt-Telemark</u> <ul style="list-style-type: none">• Unge har en sosial møteplass (lavterskel, inkluderende, rusfri) der de kan møtes og gjøre aktiviteter der de opplever mestring, trivsel og tilhørighet og ha samtaler med trygge voksne om temaer de er opptatt av.• Unge har ett sted å gå som er lett tilgjengelig der de opplever å få god hjelp for problemene de kommer med (rett instans og rett nivå).• Samarbeid mellom hjelpetjenestene er godt, med god utnytting av kompetanse og ressurser, og hvor tjenestene til ungdom er koordinert.

	<p>Resultatmål:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etablere et sted for samlokalisering av tjenester til barn og ungdom og et varig samarbeid mellom ansatte fagfolk i ulike tjenester (helse, oppvekst og kultur). • Etablere et tiltak som utvikles, drives og evalueres av ungdom, frivillige og fagfolk sammen. • Etablere et registrerings – og rapporteringssystem for hjelpetjenestene og møteplassen. • Etablere rutiner for brukerevalueringer på Ung Arena (KOR/FIT) • Etablere samarbeid med USN Bø om praksisplasser for studenter og for utvikling av tiltaket. • Etablere samarbeid med eksternt FOU-miljø om forskning og evaluering – utvikle kunnskap om etablering og drift av tiltaket, samt effekter av dette. • Etablere en ny modell for samarbeid mellom Ung Arena og spesialisthelsetjenesten.
Prosjektets budsjett	Legges ved
Prosjektets fremdriftsplan	Legges ved
ROS-analyse	Legges ved
Prosjektmandat	Legges ved
Samarbeidspartnere utenfor egen kommune:	Hjartdal og Kragerø kommuner Universitetet i Sørøst-Norge (USN) Frivillige lag og organisasjoner Ung Arena i andre kommuner Spesialisthelsetjenesten FOU-miljø

Kriterier	
Kommunens langsiktige og systematiske folkehelsearbeid	<p>Beskriv kommunens hovedutfordringer innen folkehelse og hvilke kilder denne kunnskapen er hentet fra:</p> <p>I beskrivelsen har vi valgt ut hovedutfordringene innen folkehelse knyttet til barn og unge:</p> <p>Økende sosial ulikhet og levekårsutfordringer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relativt mange barn lever i lavinntektsfamilier (i familier med en forsørger, foreldre med lav utdanning, foreldre utenfor arbeidsliv). I Sauherad vokser hvert femte barn og i Bø hvert sjuende barn opp i lavinntektshusholdning (Folkehelseprofilen). Ungdataundersøkelsen viser at barn og ungdom med lav sosioøkonomisk status generelt har et noe mer problematisk forhold til foreldre og venner, trives dårligere på skolen, har oftere fysiske og psykiske helseplager, er mer utsatt for mobbing, er mer pessimistiske med tanke på framtiden, deltar sjeldnere i organiserte fritidsaktiviteter og bruker mer av fritiden sin foran ulike skjermer enn ungdom som vokser opp i familier med høyere sosioøkonomisk status.

Psykiske helseplager et stort og økende problem blant barn og unge

- Angst, depresjon og spiseforstyrrelser er de plagene som er mest utbredt, og økningen er størst blant jenter. Økningen omfatter både selvrapporterte plager og diagnostiserbare lidelser.
- Nasjonale tall viser at 15-20 % av barn og unge mellom 3 og 18 år har nedsatt funksjon på grunn av psykiske plager som angst, depresjon og atferdsproblemer. Omtrent 8 % av barn og unge har så alvorlige plager at det tilfredsstiller kriteriene til en psykisk lidelse (Folkehelseinstituttet).
- Tall fra Ungdata viser at 14% av ungdomsskoleelever i Sauherad og 16% i Bø er mye plaget av depressive symptomer. På Bø videregående er 21% av elevene mye plaget av depressive symptomer.
- Mange unge er ensomme. 16% av ungdomsskoleelevene i Sauherad, 22% i Bø og 21% av elevene på Bø videregående er mye plaget av ensomhet (Ungdata)
- Undersøkelser viser at også studenter har psykiske helseutfordringer. Elev – og studentmeldingen 2018 – 2023 for Bø, Sauherad og Nome beskriver at mange studenter sliter psykisk og at få søker hjelp. Undersøkelser viser at hver femte student rapporterer at de har alvorlige psykiske symptomplager og hver fjerde student opplever ensomhet (Studentenes helse og trivsel 2014 og Sentiundersøkelsen 2013).
- Andelen mottakere av uføretrygd eller arbeidsavklaringspenger i aldersgruppen 18-29 år er høyere enn landsgjennomsnittet for både for Bø og Sauherad. Psykiske plager er hovedårsak til uføretrygd blant unge, både kvinner og menn (Kommunehelsa, NAV).
- Det er en økning i rapporterte stressymptomer, og økningen er størst blant jenter (NOVA-rapport 6, 2017)
- Mobbing er et problem for mange. 11% av ungdomsskoleelevene i Sauherad og 8% i Bø rapporterer om opplevd mobbing (Ungdata).
- Erfaringer fra helsetjenestene og skolene vitner om økende andel barn og unge med atferdsvansker og psykiske vansker. Mange oppsøker helsesøster for psykososiale utfordringer. Skolehelsetjenesten og skolen gir uttrykk for at de ikke har nok kompetanse eller ressurser til å møte disse utfordringene. Helsestasjon for ungdom i Bø rapporterer om stor pågang og behov hos de unge. Tjenestene etterlyser samordning av tiltak, og et lavterskeltilbud til barn og unge som strever.
- Lensmann i Bø og Sauherad trekker fram digitalisering og utenforskap som de viktigste utfordringene når det gjelder forebyggende arbeid for barn og unge. I tillegg er rus en økende utfordring som det er viktig å sette inn forebyggende tiltak for.
- Ungdommer ønsker seg en mer synlig helsetjeneste, mer kunnskap og åpenhet om psykisk helse, felles møteplass for ungdom fra Bø og Sauherad, aktiviteter som er tilpasset alle – ikke bare de «beste», flere sosiale arrangementer og møteplasser som er mer på ungdommers premisser.

De siste tre punktene er kommet fram i politiråd, arbeidspakka «tidlig innsats og forebyggende arbeid for barn og unge» i forbindelse med kommunesammenslåing, i åpne innspillmøter i forbindelse med ny kommuneplan og åpent møte om Ungdata og i møter med ungdomsrådene.

Lokalmiljø og fritid

- Andelen ungdommer som deltar i organisert fritidsaktivitet og er fornøyde med lokalmiljøet er lavere enn landsgjennomsnittet i Sauherad, men er relativt høy i Bø. Ungdom i både Bø og Sauherad oppgir at det ikke er nok møteplasser å treffe andre unge (Ungdata).

Livsstil og helsevaner

- Andelen som rapporterer om tidsbruk på skjermaktiviteter mer enn 4 timer per dag er høyere i Bø og Sauherad enn landsnittet (Ungdata).
- Nasjonale tall viser at rundt halvparten av 15-åringer ikke oppnår kriteriene fra Helsedirektoratet om anbefalt daglig fysisk aktivitet. Stillesitting i forbindelse med skole, skjerm og transport er en utfordring (Helsedirektoratet).
- Andel ungdommer som har vært beruset med alkohol er lavere blant ungdomsskoleelevene i Sauherad enn landsnittet, mens elevene ved Bø ungdomsskole ligger på landsnittet. På videregående er tallene høyere enn landsnittet, og spesielt på VG3 har mange vært ruset på alkohol siste år (Ungdata).

Skole

- Stress og press knyttet til skolesituasjonen er tettest knyttet til stressrelaterte psykiske helseplager blant ungdom (NOVA-rapport 6, 2017).
- Frafall fra VGS er betydelig. Sauherad er høyere enn landsnittet, mens Bø er lavere (Kommunehelsa).

Har kommunen en skriftlig oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer, eller planer om å lage slik oversikt?

Ja, vi har utarbeidet et felles oversiktsdokument for Bø og Sauherad i 2018. Oversiktsdokumentet ligger bl.a. til grunn for ny samfunnsdel av kommuneplanen som er under utarbeiding for nye Midt-Telemark kommune. I dette arbeidet har det vært gjennomført flere åpne innspillmøter og undersøkelser som også er relevant kunnskapsgrunnlag.

Beskriv hvordan kommunen pr i dag møter egne folkehelseutfordringer:

- Det jobbes systematisk med planarbeid, og folkehelseperspektivet er integrert i alle planer.
- Kommunene har en Frisklivssentral (for Bø, Sauherad og Nome) som har partnerskapsavtale med USN. Frisklivssentralen arbeider spesielt med folkehelseutfordringer knyttet til fysisk aktivitet og kosthold, og driver blant annet aktivitetsgrupper for barn i barnehagene.
- Bø kommune er med i Liv og Røre - prosjektet, og fra høsten 2018 deltar også Sauherad.
- Barnehagene i Bø driver i samarbeid med PPT og helsestasjonen programmet «De utrolige årene» for alle ansatte. I de fleste barnehagene bruker de også metoden «Psykologisk førstehjelp».

- Begge kommunene har familieveiledere som er ansatt på helsestasjonene. I tillegg driver TIK (tjenesten for integrering og kompetanse) i Sauherad familieveiledning inn i voksenopplæringen/introduksjonsprogrammet og har familiegrupper og helseopplæring.
- Psykisk helse og rustjenesten i kommunen er primært rettet mot innbyggere over 18 år, men i Bø har tjenesten de siste par årene utvidet tilbudet noe til de under 18 på grunn av stor pågang. Skolehelseteamet ved Bø ungdomsskole er utvidet med familieveileder og ruskonsulent i tillegg til helsesøster, men er på skolen kun få timer i uka.
- Begge kommuner driver Lyst på Livet-seniorlæring.
- Bø og Sauherad har felles politiråd med flere undergrupper som jobber med rus- og kriminalitetsforebygging, blant annet «skjenkeforum», «barn som bekymrer» og SLT. SLT har nå digitalisering/nettbruk og utenforskap som satsningsområder.
- Ved hjelp av barnefattigdomsmidler arrangeres gratis aktiviteter i skoleferiene og flere andre aktiviteter for mellom – og ungdomstrinn i Sauherad.
- Begge kommuner har utstyrssentraler der innbyggere kan låne sports- og fritidsutstyr gratis.
- Et stort prosjekt i kommunene er Bygdepakke Bø og Sauherad/Sykkelbygda, der et overordnet mål er å få flere til å sykle, gå og reise kollektivt til daglige gjøremål.
- I forbindelse med kommunesammenslåingen er det etablert flere arbeidspakker som skal komme med anbefalinger for organisering og tjenesteutforming i de ulike tjenestene. Arbeidspakken for tidlig innsats og forebyggende arbeid barn og unge har foreslått en modell for hvordan kommunen best mulig kan jobbe på dette området.
- Det ble i 2017 gjort en betydelig satsing i kommunenes folkehelsearbeid ved å ansette kommunepsykolog (Bø og Sauherad), folkehelsekoordinator (Bø) og utvide stillingen til kommuneoverlegen (Bø, Sauherad og Nome). Alle disse fagpersonene skal styrke det systematiske og kunnskapsbaserte folkehelsearbeidet i kommunene.
- Helsestasjonene i Bø og Sauherad har fått tilskudd til foreldrestøttende tiltak, og vil de neste tre årene jobbe systematisk med tre kunnskapsbaserte metoder.

Beskriv hvilke folkehelseutfordringer som finnes i kommunen hvor det er behov for bedre tiltak eller ny kunnskap:

Bedre tiltak:

- **Sosial ulikhet og levekårsutfordringer:** Det er behov for mer kompetanse i tjenestene om hvordan de kan jobbe for å redusere sosial ulikhet. Videre er det behov for flere universelle tiltak som kan redusere negative konsekvenser av sosial ulikhet. Bø og Sauherad har våren 2018 hatt et prosjekt knyttet til barnefattigdom. Det er utarbeidet en rapport der det pekes

på en rekke anbefalte tiltak, blant annet tettere tverrfaglig samarbeid som sikrer samordning av tiltak, styrket psykisk helsetilbud for barn og unge og gratis møteplasser for barn og unge. Realisering av disse tiltakene blir viktig fremover.

- **Psykiske helseutfordringer:** Skolene har per i dag ingen systematisk satsing på program for livsmestring i skolen, psykisk helse eller psykososialt skolemiljø. Kommunene har heller ikke egne psykisk helsetjenester for barn og unge utover helsestasjon og skolehelsetjenesten. Det er derfor behov for tiltak i skolene, i tillegg til økt satsing på forebygging og et lavterskel hjelpetilbud for barn og unges psykiske helse.
- **Ensomhet og utenforskap:** det er behov for sosiale møteplasser for unge, der de kan møte trygge voksne. Videre er det behov for et mer variert tilbud av aktiviteter til ulike målgrupper som ikke krever ferdigheter eller er prestasjonsorienterte. Det er videre behov for systematiske tiltak i skolene i forhold til psykososialt skolemiljø.
- **Digitalisering/skjermbruk:** det er behov for undervisning/holdningsarbeid om nettvett, sosiale møteplasser og aktiviteter som er mer attraktive enn å sitte hjemme på skjerm.
- **Stressrelaterte plager som kan føre til at man faller fra utdanning og arbeidsliv:** det er behov for tiltak i skolene, dette kan f.eks være i form av en annen organisering av prøver og undervisning og å gi elevene hjelp til stressmestring (samtaler/kurs). Det er behov for et lavterskel hjelpetilbud som kan gi hjelp med disse vanskene. Videre er det behov for at alle tjenester til barn og unge jobber styrkebasert og ressursorientert som styrker barns og unges selvfølelse og selvtillit.

Ny kunnskap:

- Hvordan nå de målgruppene vi ønsker å nå? Hvordan skape et tiltak som er universelt tilgjengelig, inkluderende for alle og på de unges premisser?
- Hvordan legge til rette for samskaping og medvirkning fra både unge, frivillige og fagfolk i tjenestene i utvikling og drift av tiltak for unge?
- Hvordan kan frivillige og kommunalt ansatte fagfolk samarbeide på en fruktbar og likeverdig måte, som også ivaretar lovkrav i tjenestene?
- Hvordan kan kultur, oppvekst og helse samarbeide bedre i å utvikle helhetlige tjenestetilbud for barn og unge?
- Hvordan kan samarbeid mellom kommunale tjenester og spesialisthelsetjenesten utvikles i et lavterskel hjelpetilbud i kommunen?
- Hvordan kan en måle og dokumentere effekter/gevinster av tiltaket?

Beskriv kortfattet hvilke generelle og lokale påvirkningsfaktorer som vil være relevante inn mot de aktuelle utfordringene:

- Bø og Sauherad er vertskap for videregående skole, folkehøgskole og USN. Det kommer mange nye studenter hvert år, og mange har lite nettverk, en del er ensomme og noen har psykiske problemer. Kommunene har som vertskommuner ansvar for helsetilbudet til disse gruppene av unge, og det er ressurskrevende for tjenestene. Samtidig er utdanningsinstitusjonene og studentene en viktig ressurs som kan bidra med frivillige, studenter i praksis og kompetanse på Ung Arena MT.
- Sauherad kommune er vertskap for Sauherad Samtun, som er et behandlingssenter for rusavhengige. Her er det et fagmiljø med mye ruskompetanse som kan være en god ressurs inn i Ung Arena MT.

- Bø er en vekstkommune på grunn av økt netto tilflytting. Dette er en viktig ressurs for kommunen, samtidig som det legger økt press på de kommunale tjenestene.
- Det er stor ulikhet i utdanningsnivå og sosioøkonomisk status i Bø, som gjør at opplevelsen av sosial ulikhet kan forsterkes.
- En relativt stor andel av husholdningene med lavinntekt har innvandrerbakgrunn, og det vil derfor være nødvendig med et integreringsperspektiv og kultursensitivitet når tiltak skal utformes.
- Det er høy grad av organisering i frivillige lag og organisasjoner i Bø og Sauherad. Det er kultur for å bidra i dugnadsarbeid og frivillig arbeid. Mange lag og organisasjoner drives imidlertid av eldre, og det ser ut til å være behov for en revitalisering av frivillig sektor.
- Bø kommune scorer høyt på kulturindeksen til Telemarksforskning hvert år. Et aktivt kulturtilbud og sterkt kulturmiljø vil være en ressurs i utformingen av aktiviteter på Ung Arena MT.
- Bø og Sauherad er de eneste kommunene i Telemark som skal slå seg sammen. Det at kommunene skal slå seg sammen gir en anledning til nytenkning, og innebærer at mange er engasjert i dette i sammenslåingsfasen. Samtidig vil økte avstander føre til økt behov for transport til aktivitetstilbud og tjenester.
- Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG) og barnehager (FUB) sitt sekretariat skal etableres i Bø som ledd i flytting av statlige arbeidsplasser til distriktene. Begge utvalgene har mye ressurser som kan brukes i skoler og barnehager, for eksempel knyttet til mobbing og et godt skolemiljø.
- Psykiske problemer oppleves individuelt og av den enkelte, men når en ser en betydelig økning som vi gjør i dag, er det aktuelt med et samfunnsperspektiv på disse helseutfordringene for unge. Vi lever i en tid som er preget av usikkerhet rundt framtiden, ikke minst på grunn av klimautfordringer. Mange unge formidler at de har bekymringer for situasjonen, og dette kan påvirke unges psykiske helse, livskvalitet og framtidstro. Vi lever også i en individualistisk tidsalder med stor grad av valgfrihet. Mange unge føler et personlig ansvar for egen lykke og et jag etter å bli den beste utgaven av seg selv. Dette kan føre til mye press og stress, og synes å være en tendens i samfunnet som bidrar til helseutfordringer for unge i dagens samfunn. Samtidig som det snakkes mye om stor valgfrihet for unge, er skole, utdanning og jobbsituasjonen endret ved at det er få muligheter til å få arbeid uten en formell utdanning og skolen er blitt mer teoretisk, og mindre praktisk rettet. Dette kan ha betydning for økningen vi ser når det gjelder psykiske helseutfordringer.

Begrunn ut fra plan- og lovverk hvorfor kommunen bør gjøre noe med det aktuelle utfordringsbildet:

Psykiske plager blant barn og unge er en folkehelseutfordring som kommunene i dag ikke har tilstrekkelige tiltak for å møte. I tråd med folkehelseloven (2011) skal det settes i verk nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer. Ung Arena MT kan være et slikt tiltak. Folkehelseloven setter videre krav til at kommunen skal legge til rette for samarbeid med frivillig sektor, noe Ung Arena MT er en god modell for.

Helse- og omsorgstjenesteloven (2011) gir kommunene ansvar for helsefremmende og forebyggende arbeid, og for diagnostisering, utredning og behandling. Ut fra utfordringsbildet blant unge, og tjenestenes erfaringer, vurderer vi at det er behov for en utvikling av tjenestetilbudet for unge når det gjelder psykisk helse. Ung Arena MT kan bidra til dette ved at det vil være helsefremmende og forebyggende i tillegg til å være et nytt lavterskel psykisk helsetilbud i kommunen.

Kulturloven (2007) understreker blant annet at kommuner skal legge til rette for deltakelse og et bredt spekter av kulturaktiviteter. Det vil Ung Arena MT bidra til.

I regjeringens strategi for god psykisk helse (2017-2022) «Mestre hele livet» fremheves det at mange kommuner har en mangelfull helsetjeneste for oppfølging av barn og unge med psykiske og sammensatte problemer. Ung Arena løftes frem som et eksempel på lavterskeltilbud for unge som trenger råd og hjelp med livsutfordringer.

I regjeringens strategi for ungdomshelse «#Ungdomshelse» (2016-2021) er overordnede mål at alle samfunnssektorer skal bidra til gode oppvekstvilkår, god psykisk og fysisk helse og redusere sosiale helseforskjeller. Videre skal det legges til rette for bedre tilgjengelighet til lavterskel helsetjenester, mer tverrfaglig samarbeid og gode pasientforløp. Ungdoms stemme skal høres i utformingen av tjenester som berører dem. Ung Arena MT vil kunne bidra til dette med sin modell for organisering og metodikk.

I St.meld 19 (2014-2015) «Mestring og muligheter» fremheves det at psykisk helse skal få større plass i folkehelsearbeidet. Psykiske plager og lidelser blant barn og unge beskrives som et stort og økende helseproblem, og Ungdata-undersøkelsene viser at det er betydelige sosiale forskjeller også når det gjelder psykisk helse. Stortingsmeldingen påpeker at en viktig strategi for å fremme psykisk helse er å legge til rette forhold i omgivelsene som fremmer mestring, tilhørighet og opplevelse av mening. I tillegg til et bedre behandlingstilbud og sterkere forebyggende arbeid i helsetjenesten, vektlegges at levekår, barnehager, skole- og læringsmiljø og frivillighet er viktig for å fremme psykisk helse og trivsel. Ung Arena MT innebærer å bygge opp et psykisk helsetilbud på tvers av ulike tjenesteområder, med et samarbeid mellom frivillige og kommunale tjenester. Videre vil Ung Arena MT være en sosial møteplass der en kan oppleve mestring og tilhørighet.

I regional plan for folkehelse i Telemark 2018-2030 står det at de største folkehelseutfordringene i Telemark er knyttet til psykisk helse. Levekårsundersøkelsen Ung i Telemark 2015 viser at ungdommer i Telemark har utfordringer knyttet til ensomhet, selvbilde, kroppsbilde og depressive symptomer. Gode arenaer som når alle barn og unge

	<p>uavhengig av sosial, kulturell eller økonomisk bakgrunn og som er helhetlige og tverrfaglige fremheves som viktig. Videre pekes det på at større åpenhet og kunnskap om psykiske plager og sosiale møteplasser i nærmiljøet er viktig for den psykiske helsen. Gjennomgående mål for alle satsingsområdene er å redusere sosial ulikhet i helse, sikre inkludering og forhindre utenforskap, og samordne folkehelsearbeidet. Slik vi ser det er Ung Arena MT et svært relevant tiltak i denne sammenhengen.</p> <p>I samfunnsdelen av kommuneplan for både Bø og Sauherad fremheves det at kommunene skal utvikle et tettere samarbeid med frivillig sektor for utvikling og drift av brukerrettede tjenester. Videre skal kommunene dreie tyngdepunktet fra reparerende til forebyggende tiltak.</p> <p>I kommunedelplan for både oppvekst og for helse- og omsorg pekes det på at folkehelsesamarbeid mellom ulike aktører skal styrkes og at man skal utvikle tettere samarbeid med frivillige lag og foreninger. Dette skal blant annet bidra til å møte utfordringene med mer psykiske vansker blant barn og unge og høyt antall unge uføre. Varierte og gode fritidstilbud med lav terskel skal prioriteres.</p> <p>I intensjonsavtalen for ny kommune er visjonen «vi skaper framtiden sammen». I dette ligger blant annet bedre tverrfaglig samarbeid, økt grad av brukermedvirkning, og tettere samarbeid mellom kommunale tjenester og frivillighet. Målet er at man i ny kommune vil få sterkere fagmiljø med større kapasitet og bedre tilpassede tjenester til ulike brukere og brukergrupper. En av hovedsatsingsområdene er forebygging og tidlig innsats. Kultur, idrett og frivillig sektor skal prioriteres for å styrke trivsel, fellesskap, mestring og tilhørighet.</p> <p>Ut fra gjennomgang av plan og lovverk vurderer vi at Ung Arena MT kan være et godt tiltak for å møte utfordringsbildet i tråd med lovkravene og føringene i styringsdokumentene.</p>
Tiltaksutvikling	<p>Beskriv tiltaket og kunnskapsgrunnet for dette:</p>
	<p>UNG ARENA MIDT-TELEMARK</p> <p>Tiltaket Bø og Sauherad vil etablere, er en kombinasjon av en sosial møteplass (uformell og rusfri) og et lavterskel hjelpetjeneste for ungdom for ungdom mellom 13 og 20 år; Ung Arena Midt Telemark (Ung Arena MT).</p> <p>Ung Arena MT innebærer etablering av både et <i>sted</i> (med lavterskel møteplass og lavterskel hjelpetjeneste), en <i>tilnærming</i> (metode) og en <i>modell</i> for bedre samarbeid mellom tjenestene, og mellom tjenestene, frivillige og ungdom.</p> <p>Ung Arena MT vil samkjøre frivillighet, forebyggingstiltak, tverrfaglighet og koordinerte tjenester bak samme dør. Ung Arena MT skal gi de unge et sømløst og helhetlig tilbud, med ingen ventetid og god tilgjengelighet - der rett hjelp kan gis på rett nivå.</p> <p>Lavterskel hjelpetjenesten er inspirert av en modell utviklet av Oslo kommune, Bydel Gamle Oslo i samarbeid med Mental Helse; Ung Arena. Konseptet er inspirert av Headspace, et</p>

lavterskel rådgivningstilbud for barn og unge utviklet i Australia, og som også er veletablert i Danmark. En avart av modellen finnes også i Irland; Jigsaw. Tiltaket er universelt, og skal samtidig sikre at unge som har behov for hjelp og oppfølging får det. Et mål er å senke terskelen for ungdom om å be om hjelp, samt fange opp og hjelpe de som er i risiko for problemer med rus og psykiske vansker. Det er også et mål å forebygge at unge med behov for langvarige og omfattende ytelser faller utenfor. Videre er det mål om å gjøre kommunens tjenester mer tilgjengelig for unge, og øke samarbeidet mellom de ulike tjenestene. Det viktigste elementet er å utvikle et tiltak på de unges premisser, gjennom direkte og aktiv involvering av målgruppen.

Den lokale modellen vi vil utvikle i Midt-Telemark innebærer å kombinere lavterskel hjelpetjeneste med en sosial møteplass. Bruk av kultur og idrettsaktiviteter vil her være tiltak for å styrke helse og livskvalitet. Vi vil utvikle en modell som kombinerer samtaler og hjelp (med og fra frivillige og fagfolk) og varierte aktiviteter. Midt Telemark har her et godt utgangspunkt med mye kompetanse og rik tilgang på ressurser knyttet til kultur og idrett, med kompetansemiljøet på USN og mange frivillige lag og organisasjoner. Den sosiale møteplassen er inspirert av Røde Kors sin satsing på aktivitetshus for ungdom; Fellesverket.

Bakgrunnen for den lokale tilpasningen er at det i våre kommuner er behov for lavterskel møteplasser for barn og unge samtidig som det er for behov for en lavterskel hjelpetjeneste for unge. Tiltaket skal ha en helhetlig tilnærming. Gjennom idrett- og kulturaktiviteter kan både fysisk og psykisk helse styrkes. Videre skal Ung Arena MT være et universelt folkehelseiltak. Aktiviteter som er gratis, ikke krever spesielle ferdigheter og er åpne for alle kan bidra til inkludering og være viktig i folkehelsearbeidet. Målet er at alle unge som er på Ung Arena MT opplever mestring, sosialt fellesskap, tilhørighet og trivsel. Prosjektet ønsker også å bidra til fagutvikling og forskning på området. Det er behov for mer kunnskap om hvordan kultur, idrett, oppvekst og helse kan samarbeide for å fremme psykisk helse og livskvalitet blant unge.

Ung Arena MT senteret kjennetegnes av:

- Kombinerer aktiviteter og hjelpetjeneste (samtaler, kurs, grupper, temamøter) (både gjøre og snakke sammen)
- En sosial møteplass som er inkluderende og tilbyr varierte aktiviteter og som samtidig er et sted å bare være, uten krav til prestasjoner og spesielle ferdigheter
- Frivillige og fagfolk som samarbeider tett
- Tilgjengelighet og «en dør inn» ved at samarbeidet her bidrar til rett hjelp på rett sted
- Lavterskel hjelp og oppfølging, likeverdig dialog, uten ventetid, gratis
- Tiltak på tre nivåer i en trappetrinnsmodell
- At tjenestene er aktive og tilgjengelige på sosiale medier
- Utadretta forebyggende virksomhet (skoler, lag og foreninger, stands, foreldremøter m.m.).

Hoveprinsipper for Ung Arena (utviklet i bydel Gamle Oslo)

- Brukermedvirkning som bærende prinsipp, Ung Arena er et samtaletilbud på de unges premisser.
- Lavterskeltilbud

- Mulighet for anonymitet ved å snakke med oss og få informasjon om Ung Arena.
- Ung – til- ung metodikk/erfaringskonsulenter
- Reell samhandling med frivillige som deltar og er en del av bemanningen
- Samlokalisering av ulike tjenester
- Sømløs overgang til spesialisthelsetjenesten
- Fast kontaktperson og mulighet til å holde kontakt med Ung Arena så lenge ungdom ønsker det

Personalsammensetning:

Daglig leder 100%

Psykolog 50%

Helsesøster/familieveileder 20%

PPT-rådgiver 20%

Barnevernspedagog 20%

Psykisk helsearbeider/ruskonsulent 20%

Kulturarbeider 20%

Erfaringskonsulent 20%

Frivillige

Lokaler: Prosjektgruppa utreder mulige lokaler til Ung Arena MT. Lokalet må ligge sentralt og lett tilgjengelig, og ha kontorer, grupperom, oppholdsrom, kjøkken og wc. Styringsgruppa vedtar lokalet på bakgrunn av utredningen.

Prosjektet er organisert under kommunalsjef for helse og velferd i Bø. Hva som er mest hensiktsmessig organisatorisk plassering vil vurderes i prosjektperioden, og dette må sees i sammenheng med organiseringen i ny kommune.

Tiltak på tre nivåer – en trappetrinnsmodell

Nivå 1 – møteplass: Den viktigste funksjonen i Ung Arena-modellen ligger i det menneskelige møtet som unge vil få med andre unge og skolerte frivillige. Unge vil få anledning til å samtale om vanlige livsproblemer som kan bidra til mestring og økt robusthet. Ung Arena MT vil være en uformell møteplass der ungdom møtes, har samtaler og aktiviteter sammen med andre unge, voksne ansatte og frivillige. Ungdom, frivillige og ansatte driver senteret sammen. Initiativ kommer fra både unge og voksne. Mulige aktiviteter kan være

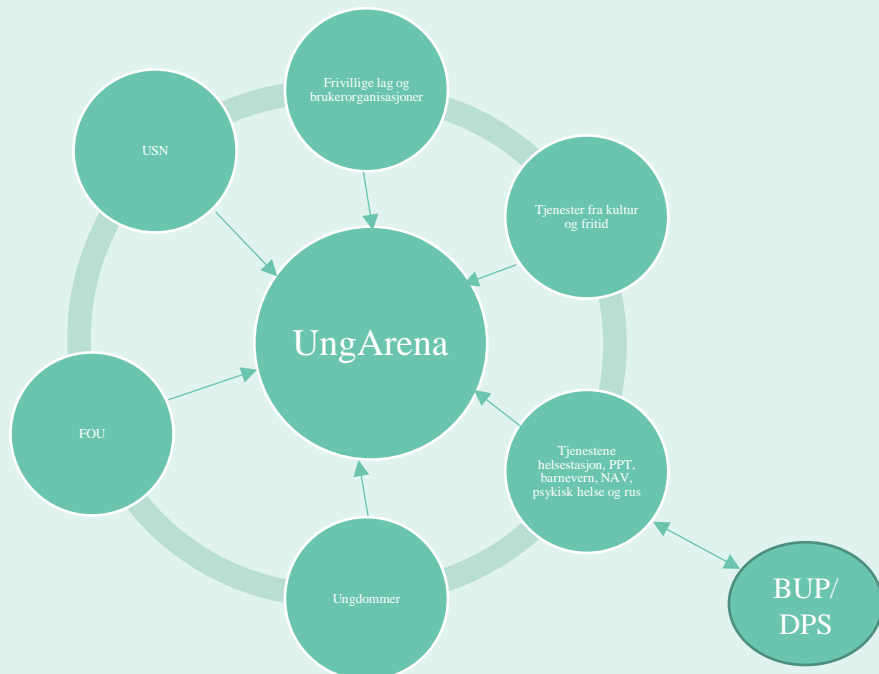
- Filmkvelder (kulturstudenter)
- Musikkarrangementer («de unges arena) (kulturstudenter, kulturskolen)
- Idrettsaktiviteter (idrettsstudenter og idrettslag)
- Friluftslivsaktiviteter (idrettsstudenter, lokale frivillige lag)
- Leksehjelp
- Matlagingskurs
- Temakvelder

Nivå 2 – lavterskel hjelp og forebyggende innsats: For noen vil det være nødvendig med mer enn en samtale, og de kan i tillegg til samtaler med skolerte frivillige også få hjelp fra

samarbeidende tjenester som NAV, helsestasjon for ungdom, psykisk helsetjeneste/rustjeneste, PPT, Barneverntjenesten mm. Dette er samtaler som avtales der og da, og/eller planlagte møter som oppfølging. Ansatte i hjelpetjenestene kan også gjøre forebyggende tiltak i Ung Arena MT, som temakvelder, kurs og undervisning i grupper, for eksempel om aktuelle tema som rus, stressmestring, nettbruk osv.

Nivå 3: Lavterskel behandlingstilbud for psykiske helse og rusutfordringer vil utvikles i Ung Arena med de fast ansatte i samarbeid med de kommunale tjenestene og ungdommene. Samarbeidsavtaler sørger for at unge med større behov får tilbud om hjelp i spesialisthelsetjenesten (BUP eller DPS). Disse tjenestene kan kanskje også tilbys på Ung Arena MT, slik at unge slipper å reise langt.

Samarbeidspartnere i Ung Arena MT

Målsetning

Overordnet målsetning med tiltaket er å styrke psykisk helse og livskvalitet, forebygge rusmisbruk og utjevne sosial ulikhet i helse hos unge i Midt Telemark ved at:

- Unge har en sosial møteplass (lavterskel, inkluderende, rusfri), der de kan møtes og gjøre aktiviteter der de opplever mestring, trivsel og tilhørighet og ha samtaler med trygge unge og voksne om temaer de er opptatt av.
- Unge har ett sted å gå der de får lett tilgjengelig og rett hjelp (rett instans og rett nivå) for problemene de kommer med.

Kunnskapsgrunnlag

Bakgrunnen for å etablere Ung Arena hjelpetjeneste er basert på kunnskap om at det er unge mennesker som ikke nås gjennom de tjenestene som i dag tilbys. Både ungdom og deres pårørende kan oppleve det som vanskelig å finne frem i systemene og vite hvor de kan henvende seg. Undersøkelser viser at mer enn halvparten av unge mellom 15 og 25 år har personlige problemer som påvirker dem i deres hverdag (Mental Helse 2014).

Forskningsrapporten «Ikke slipp meg» utarbeidet av Nordlandsforskning (2012) viser at unge voksne med psykiske helseutfordringer har hatt store problemer med å ta seg gjennom utdanningsforløp eller komme inn i arbeidslivet. For et stort flertall av de unge i undersøkelsen handlet helseutfordringene om ensomhet, angst, spiseproblematikk, dårlig selvfølelse, depresjon og mobbing. Fraværet av noen å snakke med om det som var vanskelig ble trukket fram som hemmende. Når de til slutt kom inn i hjelpeapparatet opplevde mange det som belastende at det manglet stabilitet i form av oppfølging av en person de har bygd tillit til.

Rapportens konklusjon er tydelig:

- Det er en påfallende mangel på tverrfaglige, koordinerte lett tilgjengelige tjenester
- Møtene og samtalene med de unge foregår ofte med et språk og i en form som virker fremmed og fremmedgjørende på de unge (hva er din restarbeidsevne?)
- Det er påfallende mangel på kultur for å snakke med unge om hverdagsopplevelser og -utfordringer.

En gruppe ungdom som i liten grad fanges opp i hjelpeinstansene i dag er de som stor sett greier seg fint, men som har lettere psykiske, sosiale eller personlige problemer. Det kan bidra til at problemene kan utvikle seg og redusere unges livskvalitet og psykiske helse og på sikt redusere deltakelse i utdanning og arbeidsliv. Lavterskeltilbud for denne målgruppen vil kunne motvirke dette.

Ung Arena metodikk og teoretisk forankring

Ung Arenametodikken er ressursorientert/styrkebasert og et helsefremmende perspektiv vektlegges. Sentrale begreper er empowerment, opplevelse av sammenheng, resiliens og anerkjennelse. Målet er å styrke de unges resiliens/motstandskraft og mestringstro. Dette er sentralt i å styrke psykisk helse, og dette kan også motvirke negative konsekvenser av sosial ulikhet i helse (Friedelli 2009).

Når det gjelder kunnskapsgrunnlaget for tjenesteutvikling er sosialt entreprenørskap/innovasjon og samskaping det vi tar utgangspunkt i.

Beskriv hvordan tiltaket svarer opp satsningsområdene rusforebygging, utjevning av sosial ulikhet og/eller styrking av psykisk helse:

Ung Arena MT vil være en rusfri møteplass med gode voksne rollemodeller. Et eksempel på aktivitet på senteret kan være temakvelder om rus som kan virke rusforebyggende. Ansatte i psykisk helse- og rustjenesten i kommunene kan være på senteret og ha samtaler og oppfølging med ungdom som kan være rusforebyggende.

Tilbudet på Ung Arena MT skal være lavterskel og gratis. Det vises seg at unge med lavere sosial status deltar mindre i organiserte fritidsaktiviteter som er ferdighetsbasert, krever utstyr

og tett oppfølging fra foreldre (Bakken, Frøyland og Sletten 2016). Ung Arena MT vil være et alternativ som tilbyr aktiviteter i en universell arena i en sosial ramme som er inkluderende for alle. En inkluderende holdning der det er rom for alle er en bærende ide.

Ung Arena MT skal være et trygt og positivt sted å være for ungdommer etter skoletid. Deltakelse i aktiviteter og et sosialt fellesskap kan styrke selvtillit og selvfølelse og bidra til mestringsopplevelser, trivsel, økt livskvalitet og motvirke ensomhet. Både kulturaktiviteter og fysisk aktivitet kan virke positivt for den psykiske helsen.

Ung Arena metodikken bygger videre på ideen om samskaping og at alle skal være med å forme tiltaket. Å kunne være med å skape noe sammen med andre kan bidra til mestring og utvikling. Å gi ungdom mulighet til å prøve seg som frivillig i ulike aktiviteter kan gi verdifull erfaring.

Å få tidlig og rett hjelp til ulike ting man strever med er viktig for livskvalitet her og nå, og for å forebygge at plager utvikler seg. Møte med trygge voksne som kan være gode samtalepartnere vil kunne styrke mestring og motstandskraft.

Undersøkelser viser at unge med lav sosioøkonomisk status kommer dårligere ut når det gjelder psykisk helse (Helsedirektoratet 2015). En lavterskel hjelpetjeneste er en del av Ung Arena MT, og vil gi mulighet for å gi tidlig hjelp før problemene utvikler seg. Dette er en gruppe som vanligvis ikke oppsøker og dermed ikke får hjelp for psykiske plager.

Ung Arena MT vil fremme åpenhet rundt psykiske utfordringer, senke terskelen for å snakke om personlige problemer, vanskelige tanker og følelser og det de unge opplever som vanskelig i sin livssituasjon. Dette kan bidra til økt kunnskap om psykisk helse, og hvordan man kan håndtere psykiske utfordringer. Det kan også bidra til at det blir lettere å takle utfordringer, og at en i større grad forebygger at problemene utvikler seg i det skjulte. Tiltaket kan også virke forebyggende ved at de som strever mye kan få hjelp til å komme videre i hjelpetjenestene og få rett form for behandling.

Beskriv tiltakets målgruppe (Aldersgruppe, arena)

Målgruppen er unge i Bø og Sauherad mellom 13 og 20 år. Arenaen vil være Ung Arenasenteret. Det vil være samarbeid med frivillige lag og organisasjoner, og noen aktiviteter vil også kunne foregå på kultur- og idrettsarenaer i kommunene.

Hvordan skal tiltaket bidra til helsefremming blandt hele befolkningsgrupper med barn og unge i alderen 0-24?

Ung Arenasenteret er universelt og åpent for alle, og har samtidig en modell som sikrer lett tilgjengelig hjelp til de som trenger det. Temakvelder og tilbud om ulike aktiviteter vil rette seg mot alle unge i målgruppa, og ikke bare de som har behov for særskilt oppfølging.

Beskriv hvilken type evaluering som er tenkt i tiltaket og hvem dere skal samarbeide med i evalueringsarbeidet:

<p>Vi planlegger evaluering både i etablering- og driftsfasen. Det er ønskelig med design og metodikk som passer med tiltakets innretning (aksjonsforskning, samarbeidsbasert forskning) der de ulike aktørene i prosjektet (fagfolk, frivillige og ungdom) er aktivt deltagende i forskningen.</p> <p>Aktuelle forskningsspørsmål vil være relatert til målene og hva vi trenger mer kunnskap opp, slik det er beskrevet innledningsvis.</p>
<p>Beskriv hvordan evalueringen skal være med gjennom hele tiltaksutviklingen/ tiltaksperioden:</p>
<p>Vi planlegger å søke om ekstra forskningsmidler i samarbeid med aktuelt FOU-miljø slik at det er mulig å evaluere hele prosjektperioden.</p>
<p>Hvem er brukergruppen?</p>
<p>Ansatte i de kommunale tjenestene, frivillige, NAV, USN og spesialisthelsetjenesten.</p>
<p>Beskriv hvordan aktuelle brukergrupper inkluderes i utforming og evaluering av tiltaket?</p>
<p>Inkludering av målgruppen:</p> <p><i>Forarbeid/utforming:</i> Her bruker vi de eksisterende organene som ungdomsråd på ungdomsskolene, elevråd på ungdomsskoler og VGS. For å nå bredden i ungdomsgruppa vil vi inn i klasser både på ungdomsskolene og videregående skole. Videre vil vi etablere et ungdomspanel med ungdom fra både ungdomsskole og VGS som skal gi innspill både i planleggingsfasen og driftsfasen.</p> <p>Vi vil også bruke åpne møter som ungdommer er med å arrangere for å få innspill og komme i kontakt med ungdom. Det har allerede vært ett slikt møte med tema psykisk helse der ca 300 ungdommer deltok. Flere satte seg på liste med interesse for planer videre, og det planlegges flere åpne møter i samarbeid med FAU og ungdomsskole.</p> <p><i>Drift:</i> Modellen Ung Arena innebærer er at ungdommer selv er med å drive tiltaket. Videre vil et ungdomspanel møte prosjektansatte jevnlig for å komme med innspill. Vi vil også invitere to ungdommer i styringsgruppa til prosjektet.</p> <p><i>Evaluering:</i> kontinuerlige brukerevalueringer som KOR/FIT vil brukes i møte med tjenestene. I tillegg vil ungdommer være samarbeidspartnere i evaluering og forskning.</p>
<p>Inkludering av brukergruppen:</p> <p><i>Utforming og drift:</i> De ulike aktørene har vært invitert til åpne møter underveis i både forstudie og forprosjektet. De er også representert i styrings- og prosjektgruppe. I tillegg vil det utarbeides samarbeidsavtaler med alle tjenestene og aktørene som er involverte.</p> <p><i>Evaluering:</i> involverte aktører vil inkluderes i både prosessevaluering og sluttevaluering.</p>
<p>Hvilke kommunale sektorer og faggrupper er inkludert i tiltaket?</p>

Sektorer: oppvekst, helse, kultur og fritid

Faggrupper: psykolog, helsesøster, spesialpedagog, familierapeut, miljøterapeut, lærer, kulturarbeider, barnevernspedagog, sosionom og lege.

Beskriv planlagte og etablerte strukturer for samarbeid mellom sentrale aktører:

Samarbeidsavtaler skal etableres

- på overordnet nivå (ex kommune – USN, BUP, NAV),
- på tjenestenivå (helsestasjon, PPT, barnevern, psykisk helse, kultur etc)
- mellom fagfolk og frivillige

I utarbeidingen av samarbeidsavtaler vil det brukes erfaringer fra Ung Arena Oslo.

Prosjektorganisering

Tiltaket vil være organisert som et prosjekt med styringsgruppe, prosjektgruppe og delprosjekter.

Prosjekteier (PE): Kommunestyrene i Bø og Sauherad

Prosjektansvarlig (PA): Åse Egeland, rådmann Bø og Sauherad kommune

Styringsgruppe (SG): (styrende organ)

- Åse Egeland, rådmann Bø og Sauherad kommune
- Terje Kili, ass.rådmann i Bø, kommunalsjef helse og velferd Bø / prosjektleder samfunnsutvikling
- Cecilie Stangeby, Kommunalsjef/prosjektleder helse og velferd Sauherad
- Beate Darrud, Kommunalsjef/prosjektleder oppvekst Bø og Sauherad
- Borgar Kaasa, ordfører Bø
- Mette Haugholt, ordfører Sauherad
- Inger Elisabeth Borge, prosjektleder Telemark Fylkeskommune
- Stine Brekke Skoland, daglig leder Telemark Røde Kors
- USN?
- Spesialisthelsetjenesten, Barne- og ungdomsklinikken STHF?
- 2 ungdommer

Styringsgruppens mandat:

- Vedta overordnede planer
- Oppfølging av finansiering slik at midlene blir bruk i samsvar med søknader
- Godkjenne statusrapporter
- Vedta strukturelle endringer

Styringsgruppen møtes 2-4 ganger i året.

Prosjektleder (PL): Frøydis Haukeland, Folkehelsekoordinator Bø

Fagansvarlig (FA): Brita Rønning Iversen, Kommunepsykolog Bø og Sauherad

Prosjektgruppe (PG): (utførende organ)

Frøydis Haukeland, Folkehelsekoordinator i Bø

Brita Rønning Iversen, Kommunepsykolog Bø og Sauherad

Marita Valkeinen, kultur og fritid Bø og Sauherad
Arne Morten Berntsen/Torunn Brukåsa Kleiva, NAV/Talenthuset
Unni Lunde, leder PPT Midt-Telemark
Børge Severinsen, familieveileder helsestasjonen i Sauherad
Kristine Leikvang, psykisk helse og rus i Sauherad
Ragnhild Seiersten, barnevernstjenesten Midt-Telemark

Prosjektgruppens mandat:

- Sørge for fremdrift og oppstart av prosjektet
- Utarbeide samarbeidsavtaler med eksterne og interne samarbeidspartnere
- Rekruttere og sørge for opplæring av frivillige og studenter i praksis
- Utarbeide logo og web-side
- Istandsette lokalene
- Bidra med å rekruttere og ansette daglig leder, psykolog og erfaringskonsulent
- Sørge for forskning og evaluering
- Etablere rutiner for brukerevalueringer (KOR/FIT)
- Samarbeide med eksterne samarbeidspartnere
- Drive kunnskaps- og erfaringsdeling
- Bidra i arbeidet med ungdomspanel, og bidra i åpne verksted, temamøter o.l.
- Faglig veiledning til ansatte og medarbeidere på Ung Arena
- Arbeide for implementering av tiltaket i ordinær drift

Avklaringer rundt hvem som gjør hva innad i prosjektgruppe og i forhold til ansatte i Ung Arena vil jobbes med underveis.

Prosjektgruppen møtes hver 14. dag i forprosjekt og en gang i måneden i hovedprosjekt.

Daglig leder: rolle, oppgaver, mandat – under utarbeiding

Psykolog: rolle, oppgaver, mandat – under utarbeiding

Erfaringskonsulent: rolle, oppgaver, mandat – under utarbeiding

Delprosjektgrupper:

- Hjelpetjenesten
- Møteplassen
- Forsking
- Brukermedvirkning

Ungdomspanel (rådgivede organ)

- 2 ungdommer fra Sauherad ungdomsskole
- 2 ungdommer fra Bø ungdomsskole
- 2 ungdommer fra Bø VGS
- 2 ungdommer med brukererfaring

Ungdomspanelets mandat: Gi innspill til utforming og drift av av hjelpetjenesten og møteplassen:

- Utforming av lokalene
- Metodikkvalg
- Åpningstider

- Aktiviteter
- Nye tiltak
- Forskning og evaluering
- Løpende saker

Ungdomspanelet har møter en gang per måned med daglig leder. Andre innkalles ved behov.

Referansegrupper

Felles lederteam oppvekst
 Sektormøte oppvekst
 KUL-møter (kommunalsjefens utvidete ledergruppe)
 RTL (rådmannens toppledergruppe)
 RUL (rådmannens utvidete ledergruppe)
 Enhets – og avdelingsmøter
 FAU / SU
 Skolemiljøutvalg
 Elevråd og ungdomsråd
 Kulturnettverket og idrettsrådet i Midt-Telemark
 Styremøter i aktuelle frivillige lag og organisasjoner

Innspill fra referansegruppene vil hentes ved å bruke eksisterende møtefora.

Faglig nettverk for Ung Arena i Telemark:

Inger Elisabeth Borge, prosjektleder Telemark fylkeskommune (koordinerer nettverket)
 Frøydis Haukeland, prosjektleder Bø og Sauherad
 Brita Rønning Iversen, fagansvarlig Bø og Sauherad
 Tone Isaksen Baumeler, prosjektleder Kragerø
 Gro Bjørndalen, prosjektleder Hjartdal

Tiltaket vil også være med i nettverket for Ung Arena-sentrene.

Faglig nettverk Rusfritt, robust og rettferdig

Telemark fylkeskommune og alle programkommunene

I tillegg vil åpne temamøter for befolkningen i kommunene være aktuelle for å skape samarbeid.

Ung Arena kan også arrangere fagseminarer og kurs for de ulike tjenestene.

Hvordan er frivilligheten i kommunen involvert i utviklingen og gjennomføringen av tiltaket:

Prosjektet dreier seg om samarbeid med frivillige som skal bidra på senteret. Et viktig anliggende for de ansatte på senteret vil være å ivareta og ha et likeverdig samarbeid med frivillige.

Daglig leder på frivilligsentralen i Bø har deltatt på flere møter i arbeidet med søknaden. Det samme gjelder leder av Bø idrettsråd og representant fra Telemark kulturnettverket.

<p>Mange frivillige organisasjoner i Bø og Sauherad kan være aktuelle i både etablering og drift av tiltaket. Representant for Telemark Røde Kors vil representere frivilligheten i styringsgruppa.</p>
<p>Presenter hvordan tiltaket er forankret på ulike kommunale nivå:</p>
<p>Tiltaket er forankret i rådmannens ledergruppe (Bø og Sauherad) både i søknadsprosessen og i planleggingen av tiltaket etter tildeling. Rådmann og kommunalsjefer sitter i styringsgruppa til prosjektet.</p> <p>Folkehelsekoordinator har innkalt til to bredt sammensatte møter med representanter fra alle involverte tjenester i begge kommunene for å få innspill til søknaden. Frivilligsentralen, NAV og USN har også deltatt. Mental Helse presenterte Ung Arena modellen på ett av møtene.</p> <p>En tverrfaglig prosjektgruppe med representanter fra begge kommuner satt ned av rådmannens ledergruppe har skrevet søknaden (folkehelsekoordinator, kommunepsykolog, kultursjef og pedagogisk konsulent).</p> <p>Etter tilsagnsbrevet har prosjektleder og fagansvarlig hatt møter med leder for alle de involverte hjelpetjenestene og daglig leder for Bø frivilligsentral.</p> <p>Det er etablert en tverrfaglig prosjektgruppe med representanter fra alle de involverte kommunale tjenestene.</p> <p>Politisk er det orientert om prosjektet i utvalgene for helse og oppvekst i Bø og Sauherad og kommunestyret i Bø. Prosjektplan skal vedtas i begge kommunestyrene i november og desember. Begge ordførerne sitter i styringsgruppa til prosjektet.</p>
<p>Beskriv hvordan tiltaket er plassert inn i helheten av kommunens innsats på gjeldende område:</p>
<p>Tiltaket er forankret i kommunenes planverk.</p> <p>Det er et tydelig behov for å styrke folkehelsearbeidet for psykisk helse barn og unge både i forhold til fritidsarena, skole og helse. Prosjektet vil bidra i forhold til fritidsarenaen og helse på en systematisk måte.</p> <p>Tiltaket er en samlokalisering av kommunale tjenester, som kan bidra til bedre tverrfaglig samarbeid mellom tjenestene.</p> <p>Tiltaket er plassert sentralt i kommunenes folkehelsearbeid, blant annet ved at folkehelsekoordinator og kommunepsykolog er sentrale i søknadsarbeidet og i utforming av tiltaket.</p>
<p>Beskriv hvordan tiltaket er nytenkende i deres sammenheng:</p>

Samarbeid mellom frivillige og kommunale tjenester i utforming og drift av tiltak for unge er nytenkende. Ung Arena MT vil bidra til en ny måte å samarbeide på der frivillige og fagfolk er likeverdige bidragsytere.

Det at ungdommene selv skal være med å etablere og drive tiltaket sammen med frivillige og fagfolk er også nytenkende. Tiltaket bidrar dermed til sosial innovasjon og samskaping på flere måter.

En kombinasjon av lavterskel hjelpetjeneste og sosial møteplass er så vidt vi vet ikke vært testet ut tidligere.

Samlokalisering av forskjellige tjenester. Fagpersoner i tjenestene kommer til ungdommene på deres arena og på deres premisser, representanter fra flere tjenester på et sted, ungdom kan treffe forskjellige fagpersoner på et sted utenom å måtte forholde seg til flere resepsjoner, køer og ventetid for å få avtale.

Ungdomspanelet og erfaringskonsultenter har reell brukermedvirkning, og er med i utvikling og drift av tiltaket.

Tiltaket vil kunne bidra til et tettere samarbeid mellom kultur, helse og oppvekst, som vil kunne få positive gevinster for alle, og først og fremst for de unge.

Bø og Sauherad er de eneste kommunene i Telemark som slår seg sammen. Prosjektet vil bidra med kunnskap om hvordan kommuner kan samarbeide og etablere nye tiltak i en sammenslåingsfase.

Tiltaket vil kunne gi mer kunnskap om hva og hvordan kommuner kan gjøre for å fremme psykisk helse og livskvalitet blant ungdom.

Hva gjør at tiltaket antas å være nyttig?

Tiltaket er å etablere en universell arena som kan bidra til trivsel og mestring for mange i et inkluderende fellesskap. Det skal samtidig kunne være en arena for forebygging og tidlig innsats. Unge vil kunne få «en dør inn» til hjelpeapparatet, slik at det blir enklere å få hjelp. Vanlige problemer kan løses gjennom enkle og lite ressurskrevende tiltak, noe som også vil kunne være samfunnsøkonomisk nyttig. Utvikling av samarbeid med frivillige vil bidra til dette. En styrking av det tverrfaglig arbeidet innad i kommunen, samt samarbeid med spesialisthelsetjenesten vil også være nyttig, da mange har hevdet at dette ikke fungerer tilfredsstillende i dag.

Hva i deres kommune utgjør grunnlag for at dere kan lykkes med gjennomføring av tiltaket?

Barn og unge er satsingsområde i ny kommune, og i intensjonsavtalen til ny kommune står det at forebygging og tidlig innsats skal prioriteres.

Bø er vertskommune for USN med om lag 2000 studenter i tillegg til VGS med ca 375 elever. Sauherad er vertskommune for Sagavoll folkehøgskole. Studentene er en viktig ressurs, og vil kunne bidra som frivillige på Ung Arena MT. Tilbake får studentene verdifull praksis og kompetanse. Kommunene og USN har i flere år hatt samarbeidsavtale knyttet til Frisklivssentralen, og har gode erfaringer der studenter samarbeider med fagpersoner i kommunen.

Kirkens SOS har drevet krisetelefon-tjeneste i Bø i en årrekke, og har mye erfaring med frivillige som driver et hjelpetilbud. Deres erfaringer vil kunne være en viktig ressurs for prosjektet.

USN har søkt forskningsrådet om å etablere et forskningsmiljø på folkehelse. I den forbindelse er USN interessert i et samarbeid med kommunene. Det kan bli et fagmiljø som kan være en viktig ressurs i utvikling av folkehelsearbeidet.

Begge kommunene har et rikt kultur – og organisasjonsliv. Bø kommune ligger i toppen av Telemarksforsknings kulturindeks. Dette kan være et godt utgangspunkt for å utvikle samarbeidet i lokalsamfunnet videre med fokus på livskvalitet, gode opplevelser og folkehelse.

Både Bø og Sauherad kommuner har gode erfaringer med å samarbeide med Røde Kors, både på regionsnivå med Telemark Røde Kors, og på lokalt nivå med Gvarv hjelpekorps og Bø Røde Kors. Bø Røde Kors driver Bø Frivilligsentral, som kan være en viktig samarbeidspartner for Ung Arena MT.

Bø og Sauherad er små kommuner med korte avstander, både fysisk og i organisasjonen. Ansatte og frivillige har mange samarbeidsrelasjoner på kryss og tvers, og det gir mange muligheter for å få til effektivt og godt samarbeid.

Bø har tradisjon for å være en nyskapende og framoverlent kommune som legger til rette for utvikling og gode initiativ. Bø Sommarland, Gullbring kulturanlegg, skianlegg på Nordbøåsen, samarbeid med USN og studentsamskipnaden om ny studentkro og barnehage er eksempler på dette. Sauherad satser stort på kultur- og næringsutvikling gjennom «Fruktbygda». Et annet eksempel på nyskaping er Norsjø Ferieland med wakeboardanlegg, som er populært for barn og unge.

Beskriv hvordan tiltaket har overføringsverdi til andre kommuner:

En økende andel barn og unge som sliter med psykiske plager er en utfordring som er felles for mange kommuner. På samme måte er det å skape et godt tjenestetilbud til denne målgruppen, med samordning av tverrfaglig innsats, noe mange kommuner har behov for å utvikle. En vesentlig del av prosjektet er utprøving av nye ideer, nytt konsept og det å forbedre tjenestene for barn og unge. En sosial møteplass som drives i samarbeid med unge, frivillige og kommunalt ansatte vil også ha overføringsverdi for andre kommuner. Modellen Ung Arena er til nå kun prøvd ut i bydel Gamle Oslo. Prosjektet i Midt Telemark vil utvikle tiltaket med en lokal tilpasning som vil kunne være overførbart til andre små og mellomstore kommuner.

Hvordan vil kommunen bidra til erfaringsdeling med andre kommuner?
Opparbeidet kompetanse og erfaring vil kunne brukes i andre kommuner. Det er etablert et nettverk av 4 kommuner i Telemark som vi teste ut ulike varianter av Ung Arena, Kragerø, Hjartdal, Sauherad og Bø. Sauherad og Bø har et særskilt ansvar når det gjelder fagutvikling og forskning i dette nettverket, og det er satt opp faste møtepunkter med prosjektlederne. Videre er det opprettet en digital plattform for deling. Vi ønsker å bidra med kunnskap til andre kommuner ved å dele erfaringer, forskningsrapporter og bidra på møter og konferanser. Vi drar gjerne på kommunebesøk til andre kommuner som er interessert i modellen.
Hvordan skal tiltaket videreføres/videreutvikles etter at tilskuddsmidler opphører?
Bø og Sauherad kommuner gjennomfører dette prosjektet med sikte på at tiltaket skal vise seg levedyktig og hensiktsmessig, og etter utprøving, tilpasning og forbedring gjennom en prosjektperiode vil det kunne etableres som en del av det faste tilbudet til barn og unge. Prosjektet vil prøve ut en ny modell, som vil evalueres underveis. Hvordan videreføringen skal gjøres, og hva som videreføres, vil planlegges underveis i prosjektperioden i tråd med resultatene av evalueringene. Prosjektet berammes til 5 år og ved prosjektets avslutning skal det foreligge et grunnlag for vurdering av om tiltaket er formålstjenlig med tanke på å bli et varig tilbud. Tiltaket vil i løpet av prosjektperioden bli lagt fram som sak til politisk behandling for videreføring.
Er kommunen forberedt på å følge programmets forventninger til rapportering?
Ja.

Signaturer

Skjemaet sendes elektronisk til post@t-fk.no og merkes med sak nr: 18/05237 **innen 1.12.18** med kopi til inger.elisabeth.borge@t-fk.no